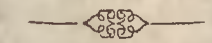
№ 187. Czwartek 16. Sierpnia 1855. Rok Gazecie 45.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inserccya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.
Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLAD.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Sprawy krajowe.

Lwów, 16. sierpnia. Jego Cesarzewiczowska Mość najdostojniejszy Arcyksiążę Karol Ludwik przybył dziś o pierwszej godzinie rano z Swej podróży po wschodnich obwodach Galicyi i na Bukowinę w najpomyślniejszem zdrowiu z powrotem do Lwowa.

O tej samej godzinie wrócił do stolicy Jego Excelencya Namiestnik kraju JW. hrabia Agenor Gołuchowski.

(Nowiny dworu. — Stan zdrowia Arcyksięcia Alberta i Arcyksiężny Hildegardy. — Hr. Esterhazy z Petersburga przyjmowany u dworu.)

Wiedeń, 9. sierpnia. Stan zdrowia Jego cesarzew. Mości, Arcyksięcia Albrechta z każdym dniem się polepsza, jak niemniej i Jej królewicz. cesarzew. Mości, Arcyksiężnej Hildegardy, która cierpiała na febrę.

— Hrabia Walenty Esterhazy, c. k. austr. poseł w Petersburgu, miał wczoraj zaszczyt posłuchania u J. M. Najjaśniejszego Cesarza i Pana.

(Przepis względem obligacyi imiennych. — Komisya centralna morska składa sprawozdanie o stanie zdrowia w Albanii. — Zaprowadzenie banku eskomptowego w Klangenfurcie.)

Litogr. koresp. austr. z 11. sierpnia pisze: Wydarzyło się kilkakrotnie, że za wpłaty na pożyczkę państwa, które w aktach likwidowanych oznaczone były do pokrycia obligacyami imiennemi, tymczasowo obligacye opiewające na oddawcę wydane zostały, a przynależne kasy pożyczki nieodwołały zamówienia odnośnych obligacyi imiennych. C. k. ministeryum finansów zaleciło przeto powtórnie wszystkim kasom pożyczki, ażeby przy tych wpłatach, za które podług §§. 57 i 58 instrukcyi oznaczone zostały za pomocą przepisanego aktu likwidacyjnego obligacye imienne, robiły stosowne prenotacye, a jeżli za taką wpłatę na mocy przyzwolenia kompetentnej władzy jeszcze przed nadejściem zamówionych efektów imiennych, obligacye opiewające na oddawcę wydane zostały, ażeby uwiadomiły o tem natychmiast uniwersalną kasę długów państwa; w razie zaś, gdyby za wpłaty mające być pokryte lub istotnie pokryte już obligacyami opiewającemi na oddawcę, nadeszły zamówione obligacye imienne, niemożna już wydawać takich obligacyi; lecz tą samą drogą, którą uzyskane zostały, należy odesłać je napowrót do umorzenia uniwersalnej kasie długów państwa.

Wysłana ze strony ces. kr. centralnej władzy morskiej do Albanii komisya dla zbadania tamtejszego stanu zdrowia składała się podług gazety tryestyńskiej z lekarza szpitalnego Dra Maganza, z sekretarza namiestnictwa dalmatyńskiego hrabiego Coronini, z lekarza Dr. A. J. Radlich i przełożonego gminy w Zara pana M. Paulovicha. Komisya ta — pisze „litografowana koresp. austryacka" z 11. sierpnia, — udała się w towarzystwie gubernatora Vallony, Selima Baszy i kapitana paropływu Lloydy „Bosfor" a oraz dwóch urzędników sanitarnych do odległej o sześć mil od Vallony włości Mavrovy, gdzie wydarzyć sie miały owe niebezpieczne wypadki słabości. Komisya badała jak najściślej wszystkich obecnych mieszkańców włości, ale nigdzie niepokazał się najmniejszy ślad tej słabości. Z śledztwa przedsiębranego z osobami, które miały być dotknięte tą słabością i opatrzenia kilku trupów pokazało się, że jakiś czterdziestoletni mężczyzna umarł przed dwoma miesiącami po siedmiodniowych cierpieniach na różę połączoną z gwałtowną gorączką. Drugiemu zrobiła się sucha bolączka na karku i umarł przed 25 dniami po tygodniowem cierpieniu. Trzeci zasłabł przed 27 dniami na jakiś wrzód, z którego jednak zupełnie go wyleczono. Czwarty nakoniec umarł z użycia mięsiwa z niezdrowej owcy. Także i inni członkowie jego rodziny chorowali z tego, ale wyzdrowieli wszyscy. Skutkiem tych poszukiwań, jak niemniej ze względu na to, że w ogóle panował najlepszy stan zdrowia, a we wsiach tych, gdzie się wydarzyły owe wypadki słabości, niebyło nigdy zarazy, powzięła komisya przekonanie, że ani w Vallonie, ani nigdzie w okolicy niepojawiła się zaraza bolączkowa. Na wszelki sposób jednak zasługuje na powszechne uznanie ta oględność i gorliwość, z jaką rząd austryacki starał się jak najprędzej dla dobra całej monarchii zbadać właściwy stan rzeczy.

Dnia 1. sierpnia zaprowadzono w Klangenfurcie filię narodowego banku, jako bank eskomptowy. Ważność tego wypadku uświęcono osobną solennością. O dziesiątej godzinie rano zgromadzili się panowie dyrektorowie, cenzorowie i urzędnicy banku filialnego wraz z członkami izby handlowej w kościele katedralnym, gdzie przewielebny imx kanonik i proboszcz odprawił solenne nabożeństwo. W południe dała izba handlowa ucztę, którą zaszczycili swą obecnością c. k. namiestnik Karyntyi i prezydent sądu krajowego.

Portugalia.

(Powrót króla oczekiwany. — W wrześniu obejmuję rządy.)

Wiadomości z **Lizbony** sięgają do 29. lipca. W politycznym względzie niewydarzyło się nic ważnego. W stolicy robią wielkie przygotowania na cześć powrotu Jego Mości króla Don Pedra Vgo. Kolej żelazna z Santarem niemoże być otworzona 10go września, w dniu, w którym Jego Mość król obejmuje rządy, jednak dołożono wszelkich starań, by ją ukończyć jak najprędzej. Kolej żelazna z Sacarem do Villi została już oddana do użytku publicznego. Z okrętów wojennych znajdowały się na rzece Tajo tylko dwa paropływy francuskie „Newton" i „Phönix."

Hiszpania.

(Poczta madrycka. — Okólnik wyjaśniający zajście z stolicą apostolską. — Roszczenia robotników madryckich. — Wychodźtwo z Galicyi. — Ofiary królowy. — Burzyciele spokoju w Barcelonie wywiezieni na wyspę Kubę. — Lord Howden wraca.)

Madryt, 5. sierpnia. Hiszpański minister spraw zagranicznych, p. Zabala, wydał do dyplomatycznych ajentów Jej król. Mości przy Dworach zagranicznych bardzo obszerny okólnik, w którym stara się wyjaśnić zachodzące między rządem hiszpańskim i stolicą papiezką nieporozumienie w sprawach religijnych.

— Od dwóch dni ustawiono u bramy Attocha oddział kawaleryi i kilka kompanii milicyi, by przytłumić natychmiast każdy rozruch pomiędzy robotnikami najętemi do robót tamtejszych, ze strony municypalności, którzy żądają podwyższenia płacy dziennej. Kilku przywódzców uwięziono już.

— Rząd zaczyna niepokoić się wielce niezmierną liczbą wychodźców z Galicyi, którzy udają się do Portugalii, by ztamtąd odjeżdżać do Ameryki południowej.

— Jej Mość Królowa ofiarowała dla dotkniętych cholerą mieszkańców Grenady 10,000 realów.

Z Barcelony donoszą, że więcej niż dwiestu robotników, przekonanych o przewództwo w ostatnich rozruchach, wywieziono z cytadeli, w której byli uwięzieni, wojennym paropływem „Lepanto" na wyspę Kubę. Przeznaczeni są do służby wojskowej.

Angielski poseł lord Howden, z urlopem w Paryżu, powraca wkrótce do Madrytu. Przesłał w swoim imieniu 5000 realów na wsparcie ubogich w Granadzie.

Anglia.

Gazeta wiedeńska z 10. sierpnia zawiera następujący artykuł:

„Rozprawy Izb rozmaitego rodzaju wywierają stosunkowo niewielki już tylko wpływ na publiczną opinię całego kontynentu europejskiego, a nawet w Anglii, w kraju przedewszystkiem parlamentarnym straciły wiele z uroku swojego. Rozpadnięcie się wielkich, ze sprawami krajowemi dobrze obeznanych stronnictw dawnych sprowadziło rozprzężenie, a taki stan rzeczy dopuszcza już tylko niedobraną, niepewną większość głosów bez wspólnych zasad i kierowników stanowczo uznanych. Ztąd i rząd angielski, który ulega tej chybie organicznej, zmuszony jest podawać się każdemu prądowi opinii publicznej, i to jest też główną przyczyną zjawisk częstokroć tak sprzecznych. Stosunki wspomnione utrudniają wielce negocyacye innym państwom z królestwem wielkiej Brytanii, i wprawiają w dziwne położenie ministrów, którzy sterować muszą rządem z dziwnie złożoną większością i mniejszością głosów. Od czasu wspomnionego rozprzężenia wielkich stronnictw parlamentarnych pracuje maszyna ta tak nieregularnie, że kierownikom rządowym niepodobna trzymać się ścisłych i niewzruszonych zasad. Tak więc wymogi i konieczność dnia a raczej wieczora parlamentarnego wszystko niemal stanowią.

Dobrze to zatem pojmujemy, dla czego sir *G. Grey* wzbraniał się na posiedzeniu z 3. sierpnia od przedłożenia francusko-angielskiej korespondencyi. Poszedł on w tem za dawną, dostatecznie już sprawdzoną praktyką parlamentarną, zwłaszcza że charakter jej jest przedewszystkiem poufny, gdy tymczasem w księdze niebieskiej przedłożonej niedawno zgromadzeniu Izby niższej zawierają się między innemi i takie negocyacye z Austryą, o których hrabia Westmorland wspomniał w odnoszącej się depeszy jako o bardzo poufnych („most confidential" — Nr. 15 z 16. maja). Inne zaś odnoszące się do tej sprawy akta przedłożono w sposób niedostateczny. Zgadzamy się bezwarunkowo na zachowanie tego dobrego zwyczaju w obec Francyi, i nie użalamy się wcale — wprawdzie nie bez pewnych wyjątków — na to, że się go nie trzymano i co do Austryi. Mamy ztąd naukę, że w obec wspomnionych stosunków parlamentarnych mogą być parlamentowi przedłożone właśnie te tylko dokumenta, jakie wypadki dziejów współczesnych mogłyby wystawić w świetle pożądanem. Dowodem tego są tak liczne zajścia parlamentarne. Jeżli zaś sir G. Grey utrzymywał powtórnie, jako nie ma żadnej rękojmi, by Austrya uważała odrzucenie propozycyi swej przez Rosyę za konieczny wypadek wojny, tedy szanowny członek gabinetu musiał się zapewne nie całkiem obznajomić z raportami urzędu spraw zagranicznych. Sądzimy nie inaczej, jak tylko, że pełnomocnicy zagraniczni musieli jeszcze przed 10tym maja r. b. — kiedy już żadna więcej wątpliwość w tej mierze nie zachodziła — mogli zawiadomić i zapewne zawiadomili należycie Dwory swoje o tej tak ważnej sprawie. Fakt ten — który mr. Gladstone, jak się wyraził w depeszy z 3. b. m. nazwał bardzo słusznie punktem głównym („a capital point), wpływa tak stanowczo na osądzenie najnowszych dziejów świata, że nie chcemy bynajmniej wystawiać go w świetle dwuznacznem.

C. k. rozporządzenie z 10. maja wydane do austryackich posłów w Paryżu i Londynie najlepiej to wyjaśnia, co pełnomocnicy Anglii i Francyi przed kilkoma już dniami wprzód rządom swym telegrafowały, iżby odrzucenie przez Rosyę zamierzonego ultimatum austryackiego uważane było za „casus belli," i bezpośrednio pociągnęło za sobą podpisanie konwencyi wojskowej z mocarstwami zachodniemi. Potrzeba więc było tylko przyzwolenia ze strony Anglii i Francyi, a sir G. Grey nie mógłby już zapoznać „bezpośredniego zobowiązania Austryi do wojny."

(Poczta londyńska z 10. sierpnia. — Król Portugalii odjechał do Lisbony. — Przegląd legii cudzoziemskiej w Shorncliffe — Uczty poprzedzające odroczenie Parlamentu. — Kontrakty o dostawę baraków do Krymu.)

London, 10. sierpnia. Jego Mość król Portugalii i brat Jego książę Oporto odpłynęli wczoraj z Southampton do Lisbony. Dostojni podróżni wstąpią do Osborne, by się pożegnać z Królową i księciem Albertem.

Jej Mość Królowa w towarzystwie księcia Alberta, księcia Gallii i księcia Alfreda, przybyła dziś rano o dziewiątej godzinie do Portsmouth i udała się do Shorncliffe dla zlustrowania legii cudzoziemskiej, która w krótce odejdzie do Krymu. Książę Cambridge, lord Panmure, lord Hardinge na czele świetnego sztabu wyjechali na przeciw Królowej. O drugiej godzinie przybyła Jej Mość Królowa do obozu, gdzie ją przywitano okrzykami radości.

Legią niemiecką liczącą 1800 żołnierza dowodził jenerał Wolridge. Legia szwajcarska przybyła z Duwru koleją żelazną i liczyła 1000 ludzi pod dowództwem jenerała Rajnes. Z Helgoland przybyło także 500 ludzi. *Times* chwali bardzo postawę i zręczność wojskowę legii. Składa się ona z Niemców, Holsztyńczyków, Włochów, Belgijczyków, między tymi wielu z dobrych familii, kilka ze szlachty. Wszyscy uzbrojeni są w karabiny Minie.

Wojsko witało Królowę długiemi okrzykami za przybyciem i przy odjeździe. Komendanci mieli zaszczyt być przedstawieni Jej królewskiej Mości, która około siódmej godziny powróciła do Portsmouth, zkąd się niezwłocznie udać się miała do Osborne.

Prezydyjący izby niższej dawał wczoraj roczny obiad urzędnikom izby. Zwykły obiad ministeryalny przed odroczeniem Parlamentu odbył się przedwczoraj w Grenwich. Można przeto wnosić, że za kilka dni sesya Parlamentu będzie zamknięta.

Rząd angielski stara się już o urządzenie leż zimowych dla wojska w Krymie. Kilka domów handlowych w Londynie, Portsmouth, Woolwich i Glocester zawarły już z rządem kontrakty względem dostarczenia 1000 baraków drewnianych.

Francya.

(Poczta paryzska z 9. sierpnia. — Powrót wojska z Rzymu. — Wyprawy ciągłe do Krymu. — Ich Mość Cesarstwo zwiedzają Tuilerye. — Kredyt na wsparcie rodzin wojskowych. — Posąg marszałka St. Arnaud. — Cena produktów spadła. — Koszary artyleryi w Wersalu. — Czeladź rzemieślnicza swiątkuje. — Protestacya legitimistów w sprawie hrabi Montemolin).

Z Marsylii donoszą pod dniem 3. sierpnia: Pierwszy batalion z jeneralnym sztabem 89. pułku liniowego przybył tu dziś zrana z Rzymu. Sam pułk wylądował w Tulonie. Drugi batalion 89. pułku liniowego przybędzie, jak słychać, w niedzielę, a trzeci na przyszły wtorek. Trzeci batalion wojenny 59. pułku liniowego, który od kilku miesięcy stał załogą w Marsylii, otrzymał rozkaz udać się do Tulonu. Do niego przyłącza się 500 ludzi z rezerwy. Sądzą powszechnie, że pułk ten zastąpi wojsko odwołane z Rzymu. Dwa silne oddziały 61. i 35. pułku piechoty udały się przez nasze miasto do Tulonu, zkąd odpłyną do Oryentu. — Statek pakunkowy cesarskiego towarzystwa żeglugi „Pharamond" odjechał dziś wieczór do Konstantynopola, zabrawszy na pokład 200 ludzi 19. pułku liniowego. Z dniem jutrzejszym oczekują tu 300 ludzi z 3. pułku inżynieryi, 150 z 2. a 16 z pierwszego pułku inżynieryi. — Dziennik „Nouvellisty" donosi z Marsylii, że oprócz wojsk, które przybyły tam już z przeznaczeniem do Oryentu, oczekują jescze przybycia 11.000 ludzi do Marsylii.

Paryż, 9. sierpnia. Ich Mości Cesarstwo przybyli wczoraj o drugiej godzinie po południu do pałacu Tuilerów powozem bez żadnej eskorty. O czwartej godzinie ich Mość Cesarstwo opuścili Tuilerye, gdzie pryjmowali prefekta Sekwany, kilku wysokich urzędników, tudzież archytektów i artystów. — Stosownie do uchwały cesarskiej mocą której sumy przeznaczone na obchód uroczystości dnia 15. sierpnia mają być użyte tego roku na wsparcie rodzin po wojskowych poległych w armii oryentalnej, ogłasza dzisiejszy *Monitor* dekret przyzwalający ministrowi wojny nadzwyczajny kredyt w sumie trzechkroć stotysięcy franków. — W lyceum Napoleońskiem odbyła się dziś inauguracya posąga marszałka Saint-Arnaud. Pomnik ten wystawiony z subskrypcyi między szkolnymi towarzyszami i przyjaciołami zmarłego i. między terazniejszymi uczniami tej szkoły. — Na wczorajszym targu nadzwyczajny był dowóz zboża ze wszstkich stron, z odległości dwudziestu mil zwiezli gospodarze wiejscy, młynarze i kupcy znaczne masy zboża. Pomimo usiłowań niektórych spekulantów spadły ceny znacznie.

Rząd francuski zamysla, jak się zdaje, zrobić Versales punktem środkowym wszystkiej kawaleryi, gdyż budują tam teraz koszary dla 25.000 jeżdzców broni rozmaitej. Paryż i Vincennes i fortyfikacye mają obecnie tylko 15.000 załogi.

Wstrzymanie się czeladzi rzemieślniczej od pracy ponowiło się od przedwczoraj, i trwa do dnia dzisiejszego, mianowicie zaś pomiędzy czeladzią szewską w Paryżu i na przedmieściach, gdzie policya przedsięwzięła liczne aresztacye.

Dziennik *Constitutionnel* ogłosił niedawno dokument, znaleziony, jak powiada, między papierami jednego z karlistowskich jenerałów hiszpańskich, który zawierał negocyacye między francuskimi legitymistami, rosyjskim rządem i stronnikami hrabi Montemolin, względem zasiłków w sprawie hrabi Montemolina. Książe Levis, F. Chapot i inni, których powyższy dokument wymienia, założyli protest w samym dzienniku *Constitutionnel* przeciw wszelkiemu udziałowi w namienionych negocyacyach; zaś o hrabi de Cars, którego także uczestnikiem mieniono, nadmieniają dzienniki legitymistyczne, że jest obecnie w podróży, inaczej byłby podobnież zaprotestował.

Włochy.

(Księżom piemonckim pozwolono brać płace. — Jeneralny ekonom apostolski z Turynu wyjeżdza. — Metyngi za zmniejszeniem podatków. — Obostrzenie kary na złoczyńców i za przestępstwa.)

Według dzienika *Armonia* pozwolił Ojciec święty na prośbę biskupów piemonckich probosczom tamtejszym przyjmować wyznaczoną im od rządu płacę.

Giornale di Romo z 4. sierpnia ogłasza rozporządzenie rządowe względem zaostrzenia kar za kradzież, rabunek i t. p.

— Wychodzący w Ankonie dziennik *Piceno* z 26. lipca zawiera ogłoszenie komendanta miasta i twierdzy, jenerała hrabi Hogos, które nocnym burzycielom spokojności, jako też właścicielom kawiarń i szynków, niezamkającym lokale swojé o naznaczonej godzinie, zagraża sądem wojennym.

Król. Apostolski jeneralny ekonom w Turynie, kanonik Vaccheta, który jak donosiliśmy niedawno zalecił okólnikiem swoim subekonomom, ażeby aż do nadejścia potrzebnych instrukcyi z Rzymu wstrzymymali się od udziału w wykonaniu ustawy klasztornej, zażądał poszportu do podróży za granicę.

— Także w Turynie ma się odbyć w krótce metyng dla podania prośby do rządu o opuszczenie podatków.

Niemce.

(Regulamin i postanowienie na czas feryi zgromadzenia związkowego. — Nadzieja bliskiego zagodzenia sprawy konstytucyjnej w Hanowerze.)

Frankfurt, 6. sierpnia. Jak wiadomo uchwaliło zgromadzenie związkowe na ostatniem posiedzeniu odroczyć swe posiedzenia do 15. października. Na czas tych feryi mają być zachowane następujące główne postanowienia:

Nieustający wydział składać się będzie podług regulaminu ustanowionego uchwałą związkową z 16. czerwca 1854 z posła prezydyalnego lub jego zastępcy i przynajmniej czterech posłów przy sejmie związkowym, którzy w drodze poufnego porozumienia, a w razie potrzeby większością głosów oznaczeni być mają. Wszyscy inni jednak obecni w Frankfurcie posłowie sejmu związkowego mogą brać udział w obradach wydziału. Członkowie wydziału mają wspólnie z posłem prezydyalnym zbierać się jedynie dlatego: *a*) by pozostać w toku wiadomości i podaniach i stanie spraw sejmowych; *b*) by wspólnie z prezydyum rozstrzygać, czy zachodzi nagląca potrzeba zwołać wcześniej posłów sejmu związkowego, a nakoniec *c*) jeżliby w ciągu feryi zaszły takie wypadki, które z jednej strony niedozwalają odkładać użycia potrzebnych środków aż do otworzenia posiedzeń, a z drugiej niesą o tyle ważne, by wymagały wcześniejszego zwołania posłów związkowych, ażeby mógł rozrządzić to, co niecierpi zwłoki pod warunkiem, że za otworzeniem posiedzeń zda sprawę z tego zgromadzeniu związkowemu i postara się o potwierdzenie jego. W ciągu feryi ma być protokół podawczy otworzony.

Z **Berlina** donoszą pod dniem 11. sierpnia, że rząd rosyjski zaangażował w tamtejszych fabrykach kilku robotników biegłych w sporządzaniu tak zwanych kalaszy amerykańskich, by za bardzo wysoką nagrodę udali się do Rosyi. Rząd rosyjski chce, jak słychać, przygotować dla armii znaczny zapas kalaszy gumielastycznych.

Z **Hanoweru** piszą pod dniem 8. sierpnia: Silne wystąpienie nowego ministeryum w sprawie konstytucyi znachodzi tak w stolicy jak i na prowincyi u umiarkowanych powszechne uznanie; masa zaś ludu zachowuje się obojętnie. O ile wnosić można z dotychczasowych kroków ministerstwa, zdaje się, że gabinet będzie i nadal postępował z umiarkowaniem, ale też nieda się powstrzymać żadną przeszkodą w swych działaniach, i obmyślił już naprzód potrzebne środki, by przełamać skutecznie wszelki opór. Śród takich stosunków można spodziewać się wkrótce pożądanego załatwienia sprawy konstytucyjnej.

Dania.

(Projekt wykupna cła na Zundzie.)

Nota, którą rząd zjednoczonych Stanów północnej Ameryki w sprawie ceł sundowych kazał w najnowszym czasie przedłożyć rzadom europejskim, zawiera podług dziennika „*B. B. Z.*" głównie przegląd toku dotychczasowych układów, jako też ocenienie projektów, jakie Dania przedłożyła w tej mierze Stanom zjednoczonym. Projekta te zmierzają głównie do tego, by rządowi duńskiemu za zrzeczenie się mniemanego prawa do pobierania ceł sundowych przyznano wynagrodzenie, przyczem jednak Dania zastrzega sobie oznaczenie terminu, kiedy będzie mogła istotnie uskutecznić zrzeczenie się tego prawa.

Królestwo Polskie.

(Wywóz zboża do Prus i Krakowa dozwolony.)

Z **Warszawy** donoszą z 8go sierpnia, ze książę Namiestnik królestwa Polskiego polecił urzędowi celnemu w Granicy, by do Prus i Krakowa dozwolono wywozu zboża wszelkiego rodzaju.

Turcya.

(Upomnienie dziennikowi francuskiemu w Konstantynopolu.)

Journal de Constantinople otrzymał naganę za umieszczenie artykułu, w którym rozwodzono się nad tem, jak łatwo dostali-by się Rosyanie do perskiej zatoki morskiej, jeżli-by tylko wprzód opanowali równiny kurdystańskie.

(Przyjęcie i przemowa ambasadora francuskiego do Jego Wysokości Sułtana.)

Nowy ambasador francuski w Konstantynopolu p. Thouvenel, miał przy sposobności przyjęcia swego na dniu 25. lipca następującą przemowę do Sułtana:

„Najjaśniejszy Panie!

Mam zaszczyt doręczyć Waszej Ces. Mości pismo Cesarza Francuzów, które zawierzytelnia mię u Waszej Ces. Mości w charakterze ambasadora. Odpowiem zaufaniu, jakie dostojny mój monarcha raczył położyć we mnie, jeżli mi się uda zawiązać jeszcze ściślej węzeł przyjaźni, łączącej obadwa państwa.

Najjaśniejszy Panie, Cesarz miał na chwilę nadzieję, że będzie mógł udać się do Krymu, do tej walecznej armii, której usiłowania wspólnie z dzielną armią turecką i angielską zapewnią tryumf słusznej sprawie. Zarzucając plan ten zrobił Cesarz dla innych obowiązków bolesną ofiarę. Z równym żalem, który mi osobno wyrazić tu polecono, wyrzekł się Cesarz serdecznego przyjęcia, jakie Wasza Ces. Mość gotowałeś dla niego, a które byłoby niejako uczuciom obu monarchów nadało wyraz osobistości.

Najjaśniejszy Panie, w chwili rozpoczęcia mojej misyi ośmielam się odwołać do życzliwości, jaką Wasza Cesarska Mość okazać mi raczyłeś, nim jeszcze miałem zaszczyt być znanym Waszej Ces. Mości, i o której utrzymanie będę się starał wszelkiemi siłami."

Z teatru wojny.

(Świeższe wiadomości: Upały. — Doniesienia z Azyatyckiej widowni nie pewne. — Obóz pod Mikołajowem. — Składy i zapasy dla armii krymskiej.)

Niejakie zmiany w ustawieniu korpusów, nieco gęstsze strzały z tej i owej strony, upał dokuczliwy i szkodliwy dla wojska — oto treść najnowszych listów francuskich pisanych z *Krymu* z dnia 28go lipca. Doniesienia z azyatyckiej widowni boju są bardzo sprzeczne; sprawozdań urzędowych nie otrzymała porta ani o Szamylu, ani o zwrócie Rosyan z Karsu na Erzerum, o którym jedna z korespondencyi do dziennika *Constitutionnel* wspomina.

Temuż dziennikowi donoszą, że Rosyanie rozpoczęli ogromne prace u ujść Dniepru, a to w zamiarze przeszkodzenia nieprzyjacielowi żeglugi do Mikołajewa, gdzie założono obóz dla 25.000 żołnierzy. W Mikołajewie znajduje się teraz znaczny arsenał marynarki, tudzież główny skład zapasów żywności i amunicyi dla armii krymskiej. Rosyanie wznoszą tam baterye na palach.

(Depesza jenerała Simpson z 24. lipca.)

Od jenerała Simpson nadeszła następująca depesza:

Pod Sebastopolem 24. lipca. Mylordzie! Mam zaszczyt przesłać tygodniowy wykaz dr. Hall o stanie chorych. Wasza lordowska Mość przekonasz się z niego z zaspokojeniem o polepszonymstanie zdrowia armii. Wielki upał w ostatnich dniach kazał się obawiać powiększenie cholery co jednak szczęściem nie nastąpiło. — Co do obleżenia nie mam nic ważnego donieść. W nocy z 21. na 22 otworzył nieprzyjaciel od szańców wieży Małakowa i sąsiednich fortów silny ogień karabinowy, nie probując jednak dalszego ataku. Tej samej nocy rozpoczął w podobny sposób ogień przeciw lewej stronie francuskiej. Mam wszelki powód sądzić, że Rosyanie obawiali się ataku za strony naszych sprzymierzeńców i dlatego rozpoczęli powyższy ogień, który zresztą ani fortyfikacyom ani żołnierzom nie zaszkodził. — Wojsko w dolinie Bajdaru, od czasu ostatniego pisma mego, niezmieniło swojego stanowiska. Załączam listę naszych strat od 21. włącznie do 23. (poległo około 10 szeregowców, a 3 sierzantów, jeden tambor i 58 szeregowców są ranieni) i mam zaszczyt i t. d. *J. Simpson.*

(Korpus grenadyerów przybywa do Mikołajewa.)

Z Mikołajewa donoszą do *Milit. Ztg.* pod dniem ostatnim z. m., że nadeszła przednia straż przeznaczonego do Krymu korpusu grenadyerów, a cały korpus przybędzie do Mikołajewa na początku tego miesiąca.

(Doniesienia z morza baltyckiego: Przygotowania na Sweaborg. — Wyprawy okrętów Arrogant i Kossak.)

Z floty baltyckiej stojącej po części pod Kronsztadem a częścią pod Nargen, zawiera *Times* sprawozdania z 24. az do 31. lipca. Obie korespondencye piszą o bliskim ataku na Sweaborg. Za kilka dni odpłynąć ma cały oddział znajdujący się pod Nargen przeciw Sweaborgowi, wysadzi na jednej z wysp małych moździerze i ciężkie działa i zacznie bombardować miasto Helsingfors i baterye tamtejsze. Kontr-admirał Baynes będzie tymczasem blokować Kronsztad z resztą okrętów. Sprawozdanie z Nargen z 31. lipca donosi oprócz tego o powtórnej wyprawie przeciw Kotka pod Wiborgiem. Okręt „Arrogant" zburzył niedawno warownię jeszcze niedokończoną i kilka koszar na wyspie Kotka; póżniej zaś dowiedziano się, że w północnej stronie wyspy znajduje się jeszcze wielka koszara, mogąca pomieścić 4000 żołnierzy, i że na gościńcu wojskowym między Helsingfors i Wiborgiem leży dość silna warownia mająca 28 dział i kilka koszar. Z okrętów nie można jej było dojrzeć, gdyż ją drzewa zasłaniały. Dzisiaj, pisze dalej korespondent z Nargen wysyłamy okręt zwany „Cossak" z łodźmi kanonierskiemi „Rocket" i „Prompt" tudzież okręt „Magicienne" z łodźmi kanonierskiemi „Balzer" i „Pickle" na holowniku, a dalej i okręt „Arrogant" również z 2ma łodźmi kanonierskiemi. W chwili, kiedy okręta te płynęły dokoła wyspy dla wypatrzenia koszar, spostrzegły wojska wychodzące właśnie z koszar i idące mostem na ląd stały. Okręt „Cossack" taką zajął pozycyę, że mógł działami swemi strychować most wspomniony. Nasze wojsko wylądowało następnie i podpaliło różne budynki, lecz na nieszczęście płomień rozszerzył się dalej niz chciano i pochłonął wieś pobliską, gdzie tylko sam kościoł ocalał. Szukając jednak za warownią okazało się, że leży o 4 mil angielskich od morza w głąb kraju i ze ją działa okrętowe dosięgnąć nie mogą.

(Port Raumo Anglicy zniszczyli.)

Z wybrzeża fińskiego donoszą do Hamburga, że przed portem Raumo stanęły na kotwicy dnia 25. lipca trzy wielkie okręta wojenne i rozpocząwszy natychmiast silny ogień, zniszczyły położone nad brzegiem magazyny, których wartość podają na 50.000 rubli srebrnych, równie jak znajdujące się w porcie okręta. Z okrętów zatopionych, poodrzynano maszty, które z wody sterczały. Miasto nie było uszkodzone, chociaż kilka rakiet wpadło. Jest-to drugi atak na Raumo; pierwszy niepowiódł się Anglikom, wpadli w zasadzkę, żołnierze rosyjscy z ukrycia zabili im wtedy kilku marynarzy.

(Kto Lowizę zpalił?)

Pożar w Lowizie powstał, jak teraz Aftonbladet z 31. lipca donosi, z nieostrożności służącego.

(Treść wypadków na azyatyckiej widowni boju.)

Do dziennika *Presse de l'Orient* piszą z **Kars** z 14. lipca: Pogłoska o zbrojnem wystąpieniu Szamyla nie potwierdziła się. Począwszy od 7go odbywały się ciągłe utarczki między czatami przedniemi i Rosyanami. Dnia 10go wysłano ze strony nieprzyjaciela silny oddział na rekonesans; uderzono też na Karadagh, lecz bezskutecznie. Dnia 11go nowy, także bezskuteczny rekonesans pod Czamakiem. Dnia 12go ruszył nieprzyjaciel w pochód na Erzerum, zostawiwszy pod Karsem tylko awangardę. Dnia 13go zbliżył się nieprzyjaciel z całą swą siłą zbrojną trzema kolumnami, z których jedna stanowiła rezerwę. Naprożno usiłował on zwabić wojska tureckie z ich okopów, a trzymając się po-za donioślością strzałów działowych, cofnął się w końcu do swego obozu. — Oto jest treść wszystkich wypadków zaszłych na azyatyckiej widowni boju

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 12. sierpnia. Jego Mość Cesarz ułaskawił trzech więźniów zawikłanych w procesie o zamach w Lille. Denier skazany na dożywotną robotę przymusową a Desquiers na pięcioletnie więzienie.

Londyn, 13. sierpnia. Jutro nastąpi odroczenie parlamentu; Jej Mość Królowa wyjedzie we czwartek w towarzystwie lorda Clarendon z Osborne i zamyśla w sobotę stanąć w Paryżu. Za dziesięć dni powróci.

Petersburg, 11. sierpnia. Flota angielsko-francuska rozpoczęła dnia 9. b. m. bombardowanie Sweaborga. Silny ogień nieustaje.

Modena, 9. sierpnia. Winne ogrody zostały uwolnione zupełnie, pola zaś obsadzone winną macicą z innemi roślinami o trze-

cia część kwoty podatku gruntowego. Podatek od konsumcyi wina opuszczono.

Sinigaglia. 7. sierpnia. Doniesienie dzienników piemonckich o zgonie hrabiego Mastai, brata Jego Świątobliwości Papieża, jest fałszywe; stan zdrowia w tem mieście zawsze dość pomyślny.

(Litogr. koresp. austr.)

Wiadomości handlowe.

(Targ na bydło we Lwowie.)

Lwów, 14. sierpnia. Spęd bydła rzeźnego na wczorajszym targu liczył 213 wołów, których w 11 stadach po 6 do 36 sztuk z Dawidowa, Szczerca, Brzozdowiec, Rozdołu i Stryja na targowicę przypędzono. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 204 sztuk na potrzeb miasta i płacono za woła, mogącego ważyć 13 kamieni mięsa i $1\frac{1}{4}$ kamieni łoju, 181r.15k.; sztuka zaś, którą szacowano na $17\frac{1}{2}$ kamieni mięsa i $2\frac{1}{2}$ kam. łoju, kosztowała 281r.15k. w. wiéd.

Kurs lwowski.

Dnia 14. sierpnia.		gotówką zł.	gotówką kr.	towarem zł.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	5	24	5	27
Dukat cesarski	„ „	5	26	5	29
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	22	9	27
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	47	1	48
Talar pruski	„ „	1	45	1	46
Polski kurant i pięciozłotówka . .	„ „	1	20	1	21
Galicyj. listy zastawne za 100 zr.	bez kuponów	92	30	93	—
Galicyjskie Obligacye indem. . .	bez kuponów	71	—	71	30
5% Pożyczka narodowa . . .	bez kuponów	81	45	82	30

Wiédeński kurs papierów.

Dnia 11. sierpnia.				w przecięciu
Obligacye długu państwa . . .	5%	za sto	$76\frac{5}{8}$ $\frac{1}{2}$	$76\frac{9}{16}$
detto pożyczki narod. . .	5%	„	$82\frac{1}{8}$ $\frac{1}{16}$	$82\frac{1}{16}$
detto z r. 1851 serya B. .	5%	„	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą	5%	„	—	—
Obligacye długu państwa . . .	$4\frac{1}{2}$%	„	—	—
detto detto	4%	„	—	—
detto z r. 1850 z wypłatą	4%	„	—	—
detto detto detto	3%	„	—	—
detto detto	$2\frac{1}{2}$%	„	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834 . .		„	—	—
detto detto z r. 1839 . .		„	$120\frac{1}{2}$	$120\frac{1}{2}$
detto detto z r. 1854 .		„	$99\frac{1}{8}$ 99	$99\frac{1}{16}$
Obl. wiéd. miejskiego banku	$2\frac{1}{2}$%		$55\frac{1}{4}$	$55\frac{1}{4}$
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850 . .	5%		$98\frac{1}{2}$ $99\frac{1}{2}$	99
Obl. indemn. Niż. Austr.	5%		—	—
detto krajów koron.	5%		—	—
Akcye bankowe			957 963 959	959
Akcye n. a. Tow. eskp. na 500 złr. .			—	—
Akcye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.			$2017\frac{1}{2}$	$2017\frac{1}{2}$
Akcye kolei żel. Glognickiej na 500 złr.			—	—
Akcye kolei żel. Edynburskiej na 200 złr. . . .			—	—
Akcye kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr.			228 226	227
Akcye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr. . . .			565 563 560	562
Akcye austr. Lloyda w Tryeście na 500 złr.			—	—
Galicyjski listy zastawne po 4% na 100 złr.			—	—
Renty Como			—	—

Wiédeński kurs wekslów.

Dnia 11. sierpnia.		w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych	$97\frac{3}{4}$ $\frac{5}{8}$ l.	$97\frac{5}{8}$ 2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	$119\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ 119	$119\frac{1}{4}$ uso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę $24\frac{1}{2}$ fl.	$118\frac{1}{8}$ 118 $117\frac{7}{8}$ l.	118 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	— 2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	$86\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ 86	$86\frac{1}{8}$ 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	— 2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	— l.	— 2 m.
Londyn za 1 funt sztrl.	11-30 29 28 l.	$11\text{-}28\frac{1}{2}$ 2 m.
Lyon za 300 franków	—	— 2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	$117\frac{3}{4}$ $\frac{5}{8}$ $\frac{5}{8}$ l.	$117\frac{1}{2}$ 2 m.
Marsylia za 300 franków	— l.	— 2 m.
Paryż za 300 franków	138 138 l	138 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	231 .	231 31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para		— T. S.
Cesarskie dukaty	$23\frac{3}{8}$	$23\frac{3}{8}$ Agio.
Ducaten al marco	—	. — Agio.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 14. sierpnia.

Obligacye długu państwa 5% $75\frac{5}{8}$; $4\frac{1}{2}$% —; 4% —; 4% z r. 1850 — 3% —; $2\frac{1}{2}$% —. losowane obligacye 5% —; Losy z r. 1834 za 1000 złr —: z. r. 1839 —. Wiéd. miejsko bank. Węgiers. obl. kamery nadw. —; Akcye bank. 962 Akcye kolei półn. $2002\frac{1}{2}$ Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 562. Lloyd —. Galic. l. z. w Wiédniu —. Akcye niż.-austr. Towarzystwa eskomptowego a 500 złr. $432\frac{1}{2}$ złr.

Amsterdam l. 2. m. $95\frac{1}{2}$ Augsburg $117\frac{1}{8}$ l. 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 116. l. 2. m. Hamburg $84\frac{5}{8}$ l. 2. m. Liwurno 115. l. 2. m. Londyn 11.16. l. m. Medyolan $116\frac{1}{4}$. Marsylia —. Paryż $135\frac{1}{8}$. Bukareszt —. Konstantynopol —. Smyrna —; Agio duk. ces. $21\frac{3}{4}$. Pożyczka z roku 1851 5% lit. A. — lit. B. —. Lomb. —; 5% niż. austr. obl. indemn —; innych krajów koron. $70\frac{1}{2}$; renty Como —; Pożyczka z roku 1854 $98\frac{7}{8}$ Pożyczka narodowa $81\frac{14}{16}$. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. $332\frac{1}{2}$ fr.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 14. sierpnia.

Ks. Sapieha Paweł, z Warszawy. — Hr. Komorowski Cyp., z Truskawca. — Hr. Dzieduszycki Maur., c. k. radzca namiestnictwa, z Brzeżan. — PP. Henigstein, c. k. jenerał-major, z Wiédnia. — Grochowalski Antoni, z Tuczny. — Strzelecki Eug., z Wyrowa. — Popiel Michał, c. k. radzca apelacyjny, z Brzeżan. — Estko Hyp., z Żółkwi.

Dnia 15. sierpnia.

Hr. Golejowski Kornel, ze Stryja. — Hr. Komorowski Fran., z Łuczyc. — PP. Maciliński Ign., c. k. radzca sądu szlach., ze Sambora. — Onyszkiewicz Fort, z Borusowa — Głowaccy Wład. i Henryk, z Kozówki.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 14. sierpnia.

Ks. Sapieha Paweł, do Brzeżan. — Br. Kamberg, c. k. rotmistrz, do Krakowa — PP. Steinbach Karol. c. k. rotmistrz, do Krakowa. — Wrecha Piotr, c. k. wiceprezydent sądu szlach., do Szkła. — Müller Adolf, c. k. porucznik, do Czerniowiec.

Dnia 15. sierpnia.

PP. Borowski Idiz, do Turki górnej. — Magdeburg Karol, c. k. major, do Przemyśla. — Nahujowski Ant., do Stryja. — Kratter, c. k. radzca dworu i starosta, do Gajów. — Steeher Hen., c. k. porucznik, do Zaleszczyk.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 13. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zran.	325.99	+ 15.6°	86.1	połud.-zach. sł	pogoda
2 god. pop.	325.64	+ 26 8°	41.1	południowy „	„
10 god. wie.	324.87	+ 16.2°	82.0	„ „	„

T E A T R.

Dziś: Przedst. niem.: „**Der Platzregen als Eheprocurator.**“ Potem: „**Viel Lärm um Nichts,** czyli: **Die Mordhöhle in der Rosengasse.**“

Jutro: Jako w dniu poprzedzającym urodzin Jego c. k. Apostolskiej Mości: „**Théatre parc.**“

K R O N I K A.

(Stan cholery we Lwowie.)

Na dniu 13. sierpnia zasłabło 87, a umarło 53 osób. Ogółem od powstania zarazy zapadło 4895, a umarło 2410 osób.

Na dniu 14. sierpnia wydarzyło się 79 nowych wypadków słabości, a 48 wypadków śmierci. W ogóle od powstania zarazy zachorowało 4974, a umarło 2458 osób.

Z rozkazu wysokiej naczelnej komendy armii będą w kilku krajach koronnych Austryi w stosownych okolicach urządzone rafinerye saletry dla użytku eraryalnego.

— Na posiedzeniu archeologicznem w Wiédniu w miesiącu czerwcu podał p. Arneth następujący sposób dokładnego odwzorywania, a właściwie odciskania napisów: Bierze się zwykły arkusz papieru białego, który musi być nie zbyt gruby i nie gumowany. Zwilża go się gąbką w wodzie zmoczoną, rozpościera na tym lub owym napisie, i klepie nie zbyt twardą szczotką od sukni tak długo, pokąd papier nie przylgnie zupełnie do tłoczonego przedmiotu. W razie, gdyby się papier gdzie rozdarł, nakłada się nowy kawałek papieru, i dalej przyklepuje.

Następnie nakłada się drugi taki sam lecz już suchy arkusz papieru, pociągnąwszy go wprzód klajstrem introligatorskim lub na rzadko zgotowanym krochmalem. Arkuszem tym pokrywa się pierwszy, o którym wyżej wzmiankowano, i klepie się go znów szczotką tak długo, aż pokąd nie przylgnie doń zupełnie.

Wyczekawszy aż arkusze te podeschna, można je łatwo odjąć z napisu.

Odciski te równają się gipsowym; można je odtłaczać, zwijać itp., i żadna litera na nich się nie zatrze. Przy większych napisach okrywa się wszystko najprzód papierem zwilżonym, tak jednak, by końce arkuszów szeroko brzegami zachodziły i mocno się trzymały, a dalej nakłada się i nowe klajstrowane arkusze. Takie odciski zdejmowano już z napisów zajmujących do 400 stóp kwadratowych przestrzeni.

— W Jass-Apathi (w Jazygii) pojawiła się według doniesień „Pesth-Ofner Ztg.“ zaraza na bydło. Ze strony władz miejscowych przedsięwzięto natychmiast potrzebne środki sanitarne.

— Do nowych świetności na przyjęcie Królowy Wiktoryi dodają dzienniki: Będzie jaśniał pałac Ludwika XIV. w Wersalu wspaniałością, godną świetnych czasów swego fundatora. W niewymowny sposób rozwinięto przepych, bogactwo i gust w pojedynczych częściach pałacu, mianowicie w galeryi żwierciadlanej, gdzie będą tańce, i w sali teatralnej, która ma być salą jadalną. Podczas głównego festynu wieczorem będą tryskać w magicznem oświetleniu wielkie fontany, których urządzeniem już się zajmują. Przytem cały park będzie jaśnieć na przemiany światłem w różnych kolorach.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.